

Izhaja vsako soboto ob 6. uri zvečer.

Prodaja se v tistih tržaskih tobakarnah kakor „Edinost“ po 2 kr. odtis.

Naročniki „Edinosti“ dobivajo to prilogo vse leto, ako priložijo naročnini za „Edinost“ še 1 gl.

NOVIČAR

Cene oglasov v „Novičarju“ so: za petit-vrstice 8 kr., za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obsegalo navadnih vrstic. Poslana, javno zahvale, osmrtnice in domači oglasi, po pogodbi.

Frankovana pisma in rokopise je pošiljati vredništvu „Edinosti“. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Občeslovensko obrtno društvo osnovalo se je v Celju. Pravila so že potrjena in posnemljemo iz njih:

Svoje delovanje bode raztezalo čez vse Štajersko, Kranjsko, južno Koroško, Goriško, Primorsko in Trst.

Namen društva je, povzdigniti in pospeševati domačo iznajdenost in obrtnost v nje gospodarstvenih razmerah, braniti in pospeševati koristi in pravice obrtnikov, pospeševati duševno in strokovno izobraženje obrta delavskega stanu, isto tako tudi rokodelskih učencev z vsemi pripomočki, katere ima društvo na razpolaganje.

Da doseže društvo svoj namen, rabilo mu bode v pripomoč:

- mnogovrstne znanosti in praktične izkušnje svojih rednih, podpornih in častnih udov;
 - društveno premoženje, ki se sestavlja po rednih doneskinih udov, po volilih, darilih ali sicer po izvanrednih dohodkih.
- Društvo hoče pred vsem svojo delavnost raztezati na to:
- da pozveduje o stanju domačega obrta, primerjaje ga z obrtom po drugih deželah in pogojih njih napredka,
 - da preskuša in preiskuje nove naprave za izdelovanje in iznajdbe, katere bi mogle koristiti obrtnosti v deželi,
 - da se ozira in kaže na prilike in pripomočke, ki morejo zljajšati prodajo domačih obrtnih izdelkov,
 - da se dogovarja in porazumeva z drugimi jednacimi društvi v pospeševanje splošnih koristi.
 - da ustanovlja podružnice v deželah, navedenih v § 1. društ. pravil,
 - da napravlja obrtne razstave in razpisuje darila za vprašanje, katerih rešitev je važna za obrtne razmere v deželi,
 - da vzdržuje obrtne učilnice ali pripomore k udeleževanju pri obrtnih že obstoječih šolah,
 - da skrbi za bralno sobo, za obrtne časopise in nabira knjižnico za obrtno stroko.
 - da prireja popularna predavanja z ozikom na obrt in znanost,
 - da zalaga in izdaja koristna in poučna predavanja in sporočila in nabira statistično gradivo na korist obrta,
 - da vabi društvenike v Celji in pri podružnicah v zborovanje zaradi razgovora in sklepanja o duševnih in materialnih vprašanjih obrtnega stanu,
 - da napravi in vzdržuje zavode v zboljšanje materialnega stanu obrtnikov,
 - da posreduje med obrtniki in obrtniški pomagači, išočimi delo, ter učenci, s tem, da naznanja obrtnikom pomagache in učence, ter pomagachem in učencem obrtniške mojstre, pri katerih dobe delo, oziroma lahko stopijo v pouk.

Društvo bode imelo tudi podružnice. Podružnica se more ustanoviti povsodi tam, kjer se najmanj 10 rednih udov združi ja to željo naznani vodstvu glavnega društva.

Podružnice imajo nalogo, da pospešujejo svoje lastne obrtne koristi in da podpirajo glavno društvo v vseh njegovih namerah.

Glavno društvo smatra posebne zadeve podružnic za svoje ter je tudi pripravljeno zastopati jih, ako se v obnem zboru spozna, da so na korist obrtu.

Glavno društvo si bode prizadevalo podpirati nakane podružnice tudi z denarjem, ako društvena sredstva to dopuščajo.

Vsaki podružnici se pošiljajo društveni obrtni časopisi vsaki mesec, isto tako tudi taka dela, ki segajo v obrtno stroko in tehniko, vsako četrletje iz društvene knjigarne, — prilično pa tudi izgledi novih predmetov in tiskovine, katere ima društvo izdajati.

Vsak člen pri podružnici ima pravico obrniti se do glavnega društva za svet in pojasnenje v vseh obrt zadevajocih vprašanjih.

Že iz tega kratkega posnetka morejo se prepričati naši čitatelji o veliki važnosti tega novega društva. Slovenske obrtnike tržasko opozarjamo posebno na občeslovensko obrtno društvo.

NOVIČAR.

Papežev jubilej. Dne 19. t. m. bode praznoval sv. Oče petdesetletnico svojega škofovanja. Ne le ves katoliški, ampak ves civilizovani svet se pripravlja, da dostojno proslavi ta znameniti dan. Ves svet se klanja sviti zvezdi, bliščeči se na čelu veri katoliški: zvezdi modrosti, ljubezni in pravice. Tisoči in tisoči pohite v Rim, da se poklonijo sv. Očetu, a v duhu spremljali jih bodo milijoni zvestih in udanih src. Zares velika je sreča za vse krščanstvo, da je uprav v sedanjih časih vodi blažena roka — Leva XIII.

Gosp. dru. Gregorčiču je že nekoliko bolje — tako čitamo v goriški „Soči“. V najugodnejšem slučaju pa bode bolezen trajala še dolgo. Zdravniki ne dopuščajo, da bi ljudje obiskovali bolnika.

Sokolova maskarada. „Mihec“ in „Jakec“ sta naznanila svoj prihod na maskarado nastopnim telegramom:

„Ker se mestni očetje protivijo Slovencem in njih pravišnim zahtevam — prevzela sva nalogo, da obišečeva maskarado in pošepneva na uho sl. občinstvu, kakor bi se katera „naštimala“ mestnim očetom tržaskim. — In pa, ker sva že vsa prepihana in premrazena ter sploh razpostavljena vsem nečloveškim nezgodam, — — — da se na maskeradi nekoliko pogrejeva.

Na svidenje!

Udana

Mihec pa Jakec.

Nemadarske narodnosti na Ogerskem so se začele približavati, da se pripravijo za upor proti madjarizaciji. Snuje se poseben odbor, ki bode vodil vse njih politično delovanje. Stopile so v zvezo tudi s hrvatsko opozicijo. Madjari se tega gibanja že boje. Strah je tem večji, ker imajo Madjari sedaj velike težave s cerkveno-političnimi vprašanji. Nekateri madjarski listi so že predlagali, da bi se vlada z Rumuni sporazumela. Na ta način bi se potem razdrla jedinost mej nemadjarškimi narodnostmi. Rumunski listi pa odgovarjajo, da Rumuni ostanejo solidarni s Slovani. Tudi tukaj ni na mestu, kako posebno sporazumljenje. Vlada naj izvede postavno zagotovljeno jednako pravnost, pa je!

Milan Obrenović, bivši kralj srbski „dobrega“ spomina, bil je te dni v Francobrodu. Čemu neki? Da je poprašal ured-

nika lista „Frankfurter Zeitung“, odkod je dobil poročilo o njegovi zvezi s pariško plesalko Soubra, koja namerava tožiti ga. Urednik mu je odgovoril, da mu je dotično poročilo, objavljeno pred nekoliko dnevi v njega listu, došlo iz Belegagrada ter da je dotični poročevalec pripravljen tudi naznaniti osebo, koja mu je preskrbela dotično — za Milana ne baš laskavo — gradivo. Čast, komur čast! Ta novi dogodjaj bode morda mnogo uplival na nameravano zjedinjenje ločenih kronanih zakonskih, Milana in presrečne njegove soproge Natalije!

Koncert Slavjanski. H koncertu, katerega je priredila Nadežda Slavjanski v četrtek zvečer v gledališču Armonia, došlo je skoro izključljivo slovansko občinstvo. Parter in galerija sta bila napolnjena, dočim je bilo precej sedežev in lož praznih. Seveda moramo pomisliti, da je sedaj predpustna doba, neugodna za koncerte, osobito v Trstu; a mimo tega so bile cene veliko previsoke. — Lepo Nadeždo je občinstvo že pri prvem nastopu pozdravilo burnim aplavzom, a navdušenje je naraščalo od točke do točke. Z vseh strani se je opazalo in naglašalo, da se je glas Nadežde v dobi zadnjih dveh let, odkar je nismo čuli, popolnil gled obsega in ugledil skoro neverjetno: mil in zvonk je v nižinah in v višinah.

Najbolj sta se nam omilili pesni: „Sladko je pel slavec na mojem vrtu“ in „Mati moja, imej vsmiljenje z mano“; pa tudi cerkvena pesem, koja je pel zbor kot dodatek mej prvim in drugim delom vsopreda. Tako petje je zares „cerkveno“, tako petje obrača zares misli in čustva človeka k Bogu.

Zbor obstoji iz 27 oseb, možkih in dekčkov. Efekta sicer ni dosegel takega, kakor pred dvema leti zbor starega Slavjanskega, to pa le zato, ker je veliko manjši po številu in pa, ker mu ne dostaje ženskih glasov. Kar se pa tiče preciznosti in izvajanja najskrajnejših pianissimov, izzival je istotako občudovanje vseh.

Velikim zadoščenjem konstatujemo tudi, da je lepa Nadežda dobro pogodila, kakovo občinstvo ima pred seboj, kar je pokazala s tem, da so kot dodatek zapeli divni naš „Naprej“. Navdušenja, nastavšega pri tej pesni, pa ni možno popisati; vihar je bil to, da se je kar treslo gledališče. Tudi slavni „Ej uchnem“ so morali ponavljati. Gospe Nadeždi so poklonili krasen šopek cvetic. V posnemanje našim pevcem moramo še povedati, da so ruski pevci izgovarjali tekst tako razločno, da je bilo umeti skoro vsako besedo. — Pri tem nam je še naglašati, da sta si tudi ob tej priliki ostala dosledna „Independenti“ in „Mattino“: prvi v preziranju, drugi v zbadanju. Seveda ostanemo mi hladni do dna duše v oigled tej jezici.

10-letnico Oberdankove smrti praznovalo je irredenta to- in onkraj luže kolikor se le da demonstrativno. Mej časopisi, ki so proslavljali tega — zločinca, je tudi glasilo italijanskega ministerstva „La Riforma“. Bog nas obvari pred takimi prijatelji!

Mestne volitve v Gorici se bodo vršile začetkom meseca aprila.

O volitvah v Ločniku nam je še pridovali, da je naša stranka uročila rekurz proti volitvam v 2. in 3. razredu. Nasprotniki so pa tudi uročili rekurz proti volit-

vam v I. razredu. „Soča“ trdi, da je pri volitvah v Ločniku imela glavno ulogo — Lega Nazionale. To verujemo radi; sploh bi bilo umestno, da bi vlada obrnila nekoliko pozornosti svoje poslovanju to „šolske“ družbe.

Uzor mestnega očeta. Mestni svetovalc gosp. G. Z. . . . a stal je danes zjutraj pred brivnico gosp. Švrljuge v ulici Stadion št. 1 ter si, ugledavši slovenski nadpis, zaman ubijal „učeno“ svojo glavico, v katerem jeziku je nadpis sestavljen. Da se reši svoje negotovosti, vpraša jednega izmed tamo stoječih kočijažev — naravno italijanski, — kaj pomenja prav za prav ta „Insegna“. Nesrečni mož pa je slučajno naletel na Slovenca, kateri je poznal gospoda mestnega očeta, a tudi njega rojstni kraj. Odreže mu se zatorej: „Questa non xe ne la lingua francese, ma neanche la inglese. Xe una lingua, che da poco tempo la xe venuda fori dela — „Čičerija“. (To ni ne francoski, ne angleški jezik. To je jezik, ki je pred kratkim izšel — iz „Čičerije“.) — Gosp. Z. — pristen in pravi Čič — je skočil v jeden izmed na mestu stoječih vozov — ter zmagonosno odnesel pete, ne da bi vsaj povedal, kaj ga je nenadoma tako piknilo.

Zadnji dvorni razglas kineškega cesarja, izdan 1. januarja t. l. in nalepljen na vseh voglih glavnega mesta Pekinga, obsegal je naslednji poziv: „Vsled ukaza Njega Milosti princa Njiru-fua poziva veliki tajnik Fu-kun vsa prebivalstva mesta Draka, da današnjega dne zažiga žrtve bogu kojn Hung-Kuang, božičku ognja Lishanaju, stražnemu duhu mesta Pa-kotam-quo ter malim bogovom viharja, oblakov, dežja in groma, Huel-bangu, Hai-nijenu, Ju-šnju in Hijen-linu. Neubogljivega zadene globa ali pa telesna kazen od 25 do 50 udarcev, katere se mu prisadi z bambusovo palico na ozadek, čez trebuh in na poplate.“

Bog vas poživi, kinezarji, dobro se vam godi!

Uboge naše mlekarice! Ljubi bralci „Novičarja“!

Čujte, kaj sem vse opazil! Iz ptuje dežele sem korakal v mesto tržasko. Pred mano in za mano so šle ženske. Nekatere prihajajo po 5 ur od daleč. Vsaka ima na glavi težko breme — mleka. In še posebej v roki. Čudil sem se — in žalost mi je trla srce — videti te uboge mlekarice v tako strašnem mrazu sopihati v mesto, da si zaslužijo par novičev, da kupijo kruha svojim otrokom. Bila je že jednajsta ura, ko sem dospel v mesto. In zopet sem se čudil, zapazivši na trgu ravno iste mlekarice, koje sem videl po cesti gredoč. Ustavim se, da vidim kaj delajo. Ponujale so revice svoje mleko temu in onemu, ali nikdo ni hotel kupiti mleka. Kako je to, sem si mislil, kaj v Trstu pijejo samo črno kavo? Ali pa je toliko uboštvo, da si ne morejo kupiti mleka. Trepetajoč samega mraza, postojim še nekoliko. Kar zapazim mestne straže, bližajoče se trgu. Skoro da sem se malo ustrašil. A vendar sem bil radoveden, kaj bodo počeli. Glej! kar po mleku so začeli mešati, je-li črno ali belo. Uboga žena: ne vem, kaj so zapazili v mleku jedne mlekarice, da so vse mleko izlili iz vrča po tleh. Kako je stokala in jokala uboga žena proseč stražarja, da jej pusti mleko! Vse je bilo zastoj — zastoj.

je bil nje trud, zastoj dolga pot, zastoj je prestala toliko mraza.

Skoro zjokal sem se nad temi ubogi-mi mlekaricami. Da bi kaj poizvedel, vprašam nekega moža, stoječega poleg mene: zakaj tako postopajo z mlekaricami? — Mož ni umel dobro slovenski, a vendar mi je raztolmačil: „Prav imajo, prvič zato, ker mlekarice prilivajo mleku vodo, in drugič zato, ker so — ščave“. Izgovorivši te besede pobrisal jo je grdi lahon. Meni se je pa vsa stvar zdela neverjetna, kajti vprašam po vsej pravici: kje je najti bolje mleko, nego v naši okolici, spodnji in zgornji? Živino rede v zračnih hlevih in kako jo pasejo po zeleni paši! Čudno, res čudno. —

Potem grem nekoliko dalje po mestu. Korakajočega počasi po mestu srečevali so me mali štirikolesni vozički, v koje so bile vprežene večinoma mezge. Skoro pred slednjo kavarno je stal tak voziček. Na dotično moje vprašanje mi odgovori neki Slovenec: To so italijanski mlekarji, ki tržejo kruh izpred ust našim mlekaricam!

„Kako pa to, da ti ne prodajajo mleka na trgu, kaj jim ni dovoljeno?“ — vprašam nadalje. A mož mi odgovori: „O da, dovoljeno jim je že, ali njim ni treba tega, ker italijanski mošičani rajše kupujejo mleko od njih, češ, da Italijani so pravični, slovenske mlekarice pa ne. Oni pa pravijo tako le iz sovraštva; in naj je mleko slovenskih okoličank še tako dobro in ono Italijanov še tako sprijeno“. Na nadaljno vprašanje moje, ali rede živino v Italiji in dovažajo potem mleko v Trst, pojasnil mi je moj prijatelj, da Italijani rede živino v mestu samem, nekateri celo po 40 do 50 krav. Vsa ta živina je natlačena v tesne, slabo zračene hleve, kjer mora dihati zelo okužen zrak. In od take živine naj bi bilo mleko bolje, nego mleko od naših okoličanskih krav! In ni to nevarno za zdravstveno stanje v mestu, ako se tak starad šir, po njem? Seveda, če ima kak okoličanski kmet kop gnoja na njivi blizu hiše, ga pa hitro zapazi mestna oblast in mu zaukaže odvesti gnoj kam prav daleč. Za italijanske mlekarje se pa ne zmeni mestna gospoda! Niti ne zmeni se za to, ako drži gnoj pred hišo ali pa na ognjišču! Zunaj na deželi, pravijo, da se širijo se smradom kužne bležni, v mestu pa menda tekne tak smrad. Ali naj bi se človek jezil ali smejal? — Vidi se, da mestna gospoda postopa zelo strankarski: podpira ptujce, inozemce, zatira pa domačine.

Ptujec.

Strašen potres so imeli dne 31. m. m. in 2. t. m. na jonskem otoku Zante (Grško). Ves otok se je pretresel, rušili so se zidovi in strehe. Niti jedna hiša ni ostala cela. Beda je grozna, kajti na tisoče in tisoče ljudi je ostalo brez podstrešja. Grška vlada je storila vse potrebno, da odpomore strašni bedi. Ali vse to ne zadostuje in mislijo menda apelovati do dobrih src vse Evrope. V Trstu se že nabira za ponesrečence.

Ponarejevalci denarjev. Marijo Staro, bivajoča v ulici Concordia št. 11., so zaprli, ker so našli pri njej ponarejen srebrn goldinar, o katerem ni vedela povedati, kje ga je dobila. V sredo pa so zaprli še njenega sina, ki je bil težak pri državni železnici. V stanovanju Starčevke so našli razno orodje in material, pripraven za ponarejevanje denarja.

Influenca je v zadnjem času močno razsajala v Idriji. Sedaj pa ponehuje: manj jih oboli in bolezen ni več tako huda.

Nesreča v jami. V premogokopnih jamah v Škalah pri Šoštanjih razleteli so se plini in povzročili veliko nesrečo. Sedem premogokopov je mrtvih, pet jih je težko ranjenih, jeden se pa pogreša.

Laž ima kratke noge. Juri Balen se klati že mnogo let po svetu in živi od miloščine usmiljenih ljudi. — Dokler je bil še pri zdravju ni ga bilo sram prosja-

čiti in moledovati po ulicah in s hlimbo goljufati ljudi, češ, da nima desne roke, koju je pa previdno skrival pod raztrganim rokavom. Bil je opetovano kaznovan radi potepuštva, a ne pod svojimi lastnimi imenom, temveč vtikal je v obravnave necega svojega znanca, Jakoba Braliča po imenu, od Starega grada v Srenjskem okraju, katerega ime naj bi se svetilo v kazenskih spisih in v črni knjigi, a njemu je bilo dovolj, da je dostajal svoje kazni v zaporu. Ali desna roka, katero je tolikokrat zatajil, maščevala se je poslednjič nad njim, ter ga izdala.

Juri Balen je namreč leto dan od tega zgubil po nesreči pavec desne roke in je bil 1891 tega leta kaznovan zaradi potepuštva, — še vedno pod krivim imenom Jakoba Braliča.

Ko ga je bila pa meseca novembra pretečenega leta javna straža zopet ugrabila zaradi prepovedanega prosjaštva, naznanil je ta pot pravi svoj naslov ter govoril resnico, — a lažnjivemu Matičku niso sosedje verjeli, ko jih je klical na pomoč zoper volka — in ravno tako ni hotel sodnik Balenovim besedam verjeti, ko je trdil, da je on Balen in ne Bralič. Poiskali so se spisi prejšnjih obravnav, in le v eni obravnavi zabeležena je bila okolnost, da je Bralič brez pavca desne roke. — Ker ni bilo možno dokazati, kedaj je Balen govoril resnico in kedaj se je lagal, trebalo je preiskave in med to je Balen predsedel cele tri mesece v zaporu. — Skazala se je resnica še le pri obravnavi 4. februarja, kder je bil Juri Balen od Jablanca spoznan krivim prestopkov prepovedanega prosjaštva, potepuštva, in vrnitve v tržaško mesto, iz katerega je bil že davno odpravljen, in kaznovan na 6 tednov ojstrega zapora. Pri tej priliki se je pokazalo, da se je taisti lagal 1889., 1891 in septembra meseca 1892 leta, ko se je izdajal za Jakoba Braliča.

Usoda Jurja Balena spominja me pa na neko okolnost, ki mi je bila že dolgo na mislih. — To je namreč neka stara in slaba navada vaških otrok, katera se je ukoreninila ne po njihovi krivdi, temveč pe krivdi one mestne gospóde, ki rada požrtvuje kaj drobiža v lašno zabavo. Včasih se pripelje kaka kočija na deželo, ali pa pride peš kaka laška gospóda, pa se zabava s tim, da meče med zbrano dečo kak mali denar, da se potem otroci tržejo za njim in s tim gotovo malo okoristijo sebe in stariše.

Posebno pa ne more biti to všeč skrbni materi, ki je svojega otroka očedila in oblekla, ako se jej potem vrača domov ves razcapan in povaljan od prahu. Včasih se tudi dogodi, da ko ugleda trop vaških otrok kočijo, ki se bliža vasi, jej koj teče naproti, jo obkoli, in moleduje pred njo in za njo. To je poniževalno za dotično ves, za stariše in za dečo. Privadi se deca sebičnosti, prosjaštvu in drugim napakam. Navadno uporabi deca izprošen denar za sladkarije in druge nepotrebности. Kar je pa najbolj škodljivo, je to, da se deca že od mladih nog nauči služiti denar brez dela in pastí lenobo. — Zatorej opozarjamo stariše naj svojim otrokom strogo prepovejo udeleževati se takozvanih „regat“. — Naj jim ne dovolé se potepati brez dela po cestah, in igrati za denar. — Naj skrbe timveč za to, da vcepijo že od mladih nog v srca svojih otrok nekaj ponos, nekako samosvest in veselje do dela in truda — drevesce, ki je dobro vzgojeno, postane krepko in močno, neomahljivo v viharjih, in otrok, vzgojen po nasvetovanih naših načelih, vzraste do značajnega možaka, do divne devojke — in skrbne matere, ki se ne bodo uklanjali zaradi golega dobička ne le mestni gospódi, ampak sploh nikomur. Starišem pa se ne bode trebalo bati, da bi morali radi slabe odgoje svojih otrok kedaj pripogovati k tlom oči, zato, ker niso izpolnili svojih dožnosti.

Državne blagajne ogrske so prejele v letu 1892. 27.371.130 gld. več nego v letu 1891, izdale pa 34.896.854 gld. več. Bilanca za leto 1892. je torej, v primeri z letom 1891, neugodnejša za 7.525.724 gld.

Smešnice.

Mihoc: Ti, kaj veš, kje je največa hiša na svetu?

Jakec: No misli-li, da res nič ne vem: sv. Oče v Rimu imajo največo hišo, pa tudi naš presvetli cesar na Dunaju.

Mihoc: Vidiš bedak, da nič ne veš!

Jakec: No, pa povedi, če ti bolje veš!

Mihoc: Se-ve-da vem: naši Lahi imajo največo hišo!

Jakec: Naši Lahi! Kako to? V Trstu imajo sicer mnogo raznih hiš, ali tako velike, kakor je sv. Očeta v Rimu ali pa našega presvitlega cesarja na Dunaju, vendar nimajo.

Mihoc: Imajo jo, imajo — in koliko več! Ne sliši-li, da vsikdar, kadar govore o Trstu, o njega okolici, o Gorici in o Istri, pravijo: la casa nostra. To pa ne vem, ali jim je zavarovana za vse večne čase.

Vsem prijateljem in podpirateljem „avite culture“ in žnjo spojene neznačajnosti, omahljivosti, vetrnjaštva in sovraštva do slovanske narodnosti naznanjamo podpisani, da je naš glavni in najodločnejši zastopnik, nepozabni in nenadomestni

„Il Cittadino“

ravnokar, v hrupnem predpusnem veselju, po 28-letnem omahovanju in menjavanju barve, izbruhnil svojo poslednjo jezico proti vsem onim, ki niso bili taki, kakoršen je bil on. Poginilo je revše na preobilici pomankanja — na drobižu, kerga njegova rodbina ni hotela podpirati še nadalje.

Njega usodo morajo pomilovati vsi pravi vetrenjaki, kajti trpel je mnogo: sušilo se mu je po blagajnah, sušilo se mu je po žepih in slednjič — se je posušil s a m. To je bila grozna, vsestranska sušica. Naravno je, da v svoji nesebičnosti ni zapustil družega, nego „blage spomine“ porotno pravdo, izzvano po krutem župniku rojanskem, in pa kupico neizmotljivih receptov, kako je časnikarjem menjevati barvo, če treba, vsaki mesec.

Dragi pokojni bodi priporočen v blag spomin vsem onim, ki trpe na slični sušici, kakor je trpel on.

Zbor kameleonov.

Gospodarske stvari.

Rojansko posojilno in konsumno društvo v Rojanu. Iz letnega poročila tega društva posnemamo naslednje: Od 1. julija 1891. do 31. decembra 1892. je pristopilo k združji vkupno 188 združnikov ter vplačalo: a) na deležih in obrokih istih 4619 gld. 64 kr.; b) v rezervni zaklad (pristopnina, prispevek od čistega dobička, zaostali obroki, darovi itd.) 402 gld. 63 kr. Vkupe 5022 gld. 27 kr.

Tekom leta 1892. je pristopilo k združji 100 novih udov ter je vplačalo vkupe 106 deležev po 30 gld. Skupno število deležev znaša koncem leta 1892. gld. 138. Poleg tega je 5 združnikov s privoljenjem predstojništva prodalo svoje deleže drugim združnikom. Umrla sta v minoletem letu 2 združnika, kojih deleži so se prepisali na njih pravne dediče. Zbrisalo ja predstojništvo 27 združnikov, kateri niso vršili svojih dolžnosti ter njih imovino uvrstilo v rezervni zaklad; 3 udje so se izključili iz društva po sklepih predstojništva. Njih imovina na združnih deležih se jim svoječasno izplača z ozirom na določbe pravil in zadr. zakona ter se do tedaj obrestuje z navadnimi obrestmi. Dokodkov je imelo društvo 19.247 gld. 32 kr.

Čisti dobiček znaša glasom računa o dohodkih in troških 388 gld. 35 kr.

Reservni zaklad znaša koncem leta 1892. svoto 441 gld. 46 kr. ter se naloži v Tržaški posojilnici in hranilnici.

Društvo ima v Rojanu pred cerkvijo svojo „Društveno krčmo“, v ulici Belvedere pa vzdržuje svojo „Prodajalnico jestvin“, koja je javna in torej pristopna tudi nevdrom. Zadržna pisarna se nahaja v Rojanu ter se uraduje ob sredah od 6—7 zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predpoludne.

Lavendel v našem podnebjju dobro uspeva ter se ga lahko rabi kot hišno in vrtno okrasilo ali kakor okrožje gredic. Ta rastlina potrebuje jako malo skrbi. Zadržnosti je, da jo vsadiš na pripraven kraj, kjer se sama lepo razvija. Osobito jej ugajajo gorkejšje požidnice ali solónato zidovje. Po letu jo krasi lepo dišeče cvetje. Seje se seme, ki ga za par novcev vdobiš pri vrtnarjih, v grede na redko. Pusti se rastlina vse leto na mestu, kamor so se vsejali ter se le prihodnjo pomlad presadé na določeno mesto. Lavendel je jako trpežna rastlina ter ne zurzne v najhujši zimi. Poleg tega je lavendel koristna rastlina; njega cvetje se prodaja. Bere se cvetje nekoliko časa pred njega popolnim razvitjem. Da se rastline pomladé, obrežejo se vsako drugo ali tretje leto na kratko.

O kokošjih jajcih. Nekateri kokoši valé jajca že po štirih mesecih, druge pa osmih ali celo devetih mesecih. Nekateri ležejo celo 17 let za drugim, vendar bi se jih ne smelo držati več nego tri leta. V drugem letu kokoši največ ležejo, v tretjem letu jamejo h'ratu. Kokoši ležejo več ali menj po razni sorti, vendar se nahajajo kokoši rodovitnejše nego druge. Rodovitnejše bi se morale varovati in vzgajati naprej, kajti kakovost se pri kokoših podeduje. Navzočnost petelina pri kokoših ni sicer neobhodno potrebna, vendar pa koristna. Za jajca, namenjene za valenje, je petelin neobhodno potreben. Nekatera jajca so dobra za valjenje celih 14 dni, kar se je spoznalo iz tega, da se se položila jajca, ki jih je izlegla kokoš, ki 14 dni ni bila s petelinom. Navadno je potreben en petelin za dvanajst kokoši, vendar je pa tudi to odvisno od baže. Takozvani petelini Conchinchina niso tako ognjeviti ter se mora imeti jednega na vsačih šest kokoši. Najboljši petelini za vzgojo so med jednim ali tremi leti. Razlika starosti mej petelinom in kokošjo ima poseben vpliv na rod ali piško. Iz zveze starega petelina in mlado kokošjo se zvale ponajveč kokoši (9—10 na vsačih 12 jaje), iz jaje mladega petelina in stare kokoši pa petelinčki skoraj v enakem razmerju. Podnebjje ima veliko vpljiva pri valjenju jaje. Po zimi kokoši nesejo malo ali nič. Tudi piča ima veliko veljavo. Samo ob sebi se razume, da ne more kokoš valiti jaje iz ničesa; potrebno je bogato pokladanje primerne piče. Priporočati je pšenica in oves, kateri zadnji ima le to slabost, da je draga, sicer je za kure najboljša piča. Turšica bi se jim ne smela dajati, ker debeli, a ne daje jaje; grenke trave, beli črvi in hrošči dajejo jajcem nepovoljen okus. Predno koklji podložiš, moraš paziti na jajca ter izbrati taka, o katerih dobro veš, kedaj so bila izvaljena. — Da jajca, namenjena za jed, dobra in sveža ohraniš, moraš posebno paziti na kraj, kjer jih hraniš, da je mrzel in suh. Najboljša je temperatura od 7—10°. Male nevidljive luknjice na lupini se morajo zapreti, da ne more zrak v notranjost. To dosežeš na različni način. Najbolj navadni način je postaviti jajca v sod ter jih oblitati z apneno vodo. Sicer pa jih tudi lahko namazeš z oljem, svinsko mastjo ali jih postaviš v laneno seme, v otrobi ali žaganje. Jajca so na Dunaju jako podražela radi vladajočega mraza. Za petnajst jaje se plačuje en goldinar.